

RODNE RAZLIKE U OBRAZOVNIM ISHODIMA

TRADICIONALNI STEROTIPI NAJVEĆI SU IZAZOV RODNOJ JEDNAKOSTI U OBRAZOVANJU

Ova studija ispituje do koje su mjere i na koji način rodne nejednakosti u obrazovanju predmet zabrinutosti u Europskim zemljama. Rodne razlike postoje i u postignuću i izboru kolegija. Studija stoga daje pregled politika i strategija koje se provode diljem Europe kako bi se odgovorilo na izazov rodne nejednakosti u obrazovnim sustavima.

Studija „Rodne razlike u obrazovnim ishodima“ doprinos je Mreže Eurydice raspravi o rodnim razlikama u obrazovanju, a provedena je na zahtjev švedskog predsjedništva Vijećem Europske unije u drugoj polovici 2009. godine.

Ova studija kao referentnu godinu uzima 2008./09. i obuhvaća 29 europskih zemalja.

Obuhvaćene su sve razine obrazovanja, ali je glavni dio izvješća posvećen prvenstveno školi, a ne visokom obrazovanju.

Što je Eurydice?

Mreža Eurydice pruža informacije o europskim obrazovnim sustavima i politikama i analizira ih. Sastoji se od 35 nacionalnih jedinica sa sjedištem u 31 zemlji koja sudjeluje u europskom Programu cjeloživotnog učenja (države članice EU, zemlje Europskog ekonomskog prostora i Turska). Mrežom koordinira i upravlja europska Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA) u Bruxellesu, koja izrađuje nacрте publikacija i baze podataka.

Sve publikacije Eurydicea mreže dostupne su besplatno na:

<http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/>

E-pošta: EACEA-Eurydice@ec.europa.eu

RODNE ULOGE I STEREOTIPI GLAVNA SU BRIGA

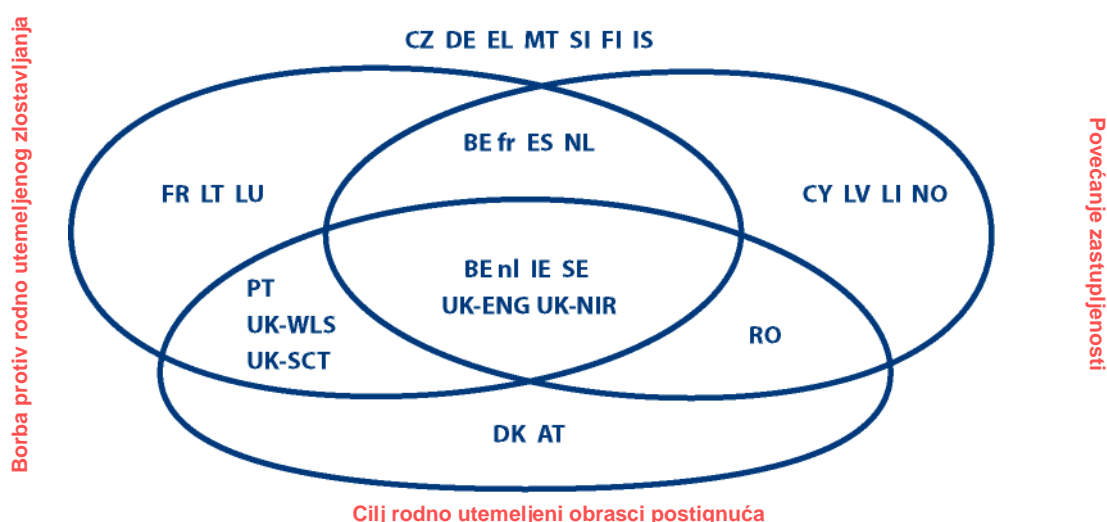
Uz nekoliko izuzetaka sve europske zemlje razvile su ili namjeravaju razviti politike rodne jednakosti u obrazovanju. Primarni je cilj prevladavanje tradicionalnih rodni uloga i stereotipa. Europske zemlje koriste različite mjere kako bi postigle ovaj cilj, primjerice strukovno savjetovanje, rodno osjetljiva nastava ili revidiranje kurikulumu. Ipak, europske zemlje daleko su od korištenja svih mogućih sredstava za iskorjenjivanje tradicionalnih rodni uloga. Ono čime se dječaci i djevojčice mogu i trebaju baviti u budućem profesionalnom (i privatnom) životu još je uvijek uvelike određeno tradicionalnim pojmovima rodni uloga.

Vezano za glavni cilj prevladavanja rodni uloga, zemlje se obično usredotočuju na tri glavna područja.

Prvo, postoje politike koje pažnju usmjeravaju na skriveni kurikulum i školsku klimu, uglavnom kako bi se borile protiv rodno utemeljenog zlostavljanja u školi. Drugi prioritet politike jest povećati zastupljenost žena u tijelima zaduženima za donošenje odluka u obrazovanju. Konačno, ograničen je broj zemalja kojima je cilj suzbiti rodno utemeljene obrasce postignuća. Okviri politike u Europi imaju širok raspon – od nepostojanja političke aktivnosti do široke definicije problema.

Rijetke su Inicijative vlade kojima je cilj upoznati roditelje s temama rodne jednakosti i više ih uključiti u promicanje rodne jednakosti u obrazovanju.

Politike rodne jednakosti kojima je cilj pobiti tradicionalne rodne uloge i stereotipe u osnovnom i srednjem obrazovanju, 2008./09.

Zemlje bez solidne politike rodne jednakosti u obrazovanju: EE, IT, HU, PL i SK

Podaci nisu dostupni za BE de, BG i TR

Izvor: Eurydice

POLITIKE VEZANE UZ POSTIGNUĆA DJEČAKA ILI DJEVOJČICA RIJETKE SU

Djevojčice obično imaju više ocjene i više stope prolaznosti na završnom ispitu/maturi nego dječaci, a za dječake postoji veća vjerojatnost napuštanja škole ili ponavljanja razreda. Međunarodna istraživanja pokazuju kako su dječaci češće lošiji u čitanju dok djevojčice imaju ispodprosječne rezultate u matematici u otprilike jednoj trećini europskih obrazovnih sustava. Socijalno-ekonomski status i dalje je najvažniji čimbenik uspjeha učenika, stoga je u pružanju potpore učenicima koji imaju ispodprosječne rezultate, uz rodno važno uzeti u obzir i obiteljsku situaciju.

Ne postoji mnogo inicijativa koje se bave rodni obrascima u postignućima. Među postojećim inicijativama, najčešće su politike koje se bave rodni razlikama u postignućima vezane su uz slabiji uspjeh dječaka. Politike uglavnom obuhvaćaju promociju novih načina učenja i podučavanja koji bi motivirali dječake ili poboljšanje omjera učenik-nastavnik. Samo su neke zemlje razvile posebne programe za poboljšanje čitalačkih vještina među dječacima i uspjeha djevojčica u matematici i prirodoslovlju. Za razliku od njih, mnoge su zemlje poduzele mjere usmjerene na skupinu učenika nižeg socijalnog statusa.

Rano napuštanje škole – % ženska/muška populacija od 18-24 s najviše osnovnim (viši razredi) obrazovanjem ⁽¹⁾ koji nisu u daljnjem školovanju ili usavršavanju, 2007.

	EU-27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU
Žene	13,2	10,7	16,9	5,4	8,9	11,9	:	8,7	10,7	25,6	10,9	15,9	6,8	12,3	5,9	11,1
Muškarci	17,2	13,9	16,3	5,7	15,7	13,4	21	14,2	18,6	36,1	14,6	22,6	19,5	19,7	11,4	19,2

	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	IS	LI	NO	TR
Žene	9,3	32,9	9,6	10,2	3,6	30,4	19,1	2,7	6,3	6,3	7	15,8	21,5	:	18,6	55,0
Muškarci	12,5	41,1	14,4	11,6	6,4	42	19,2	5,7	8,1	9,7	10,2	18,2	27,3	:	24,3	39,4

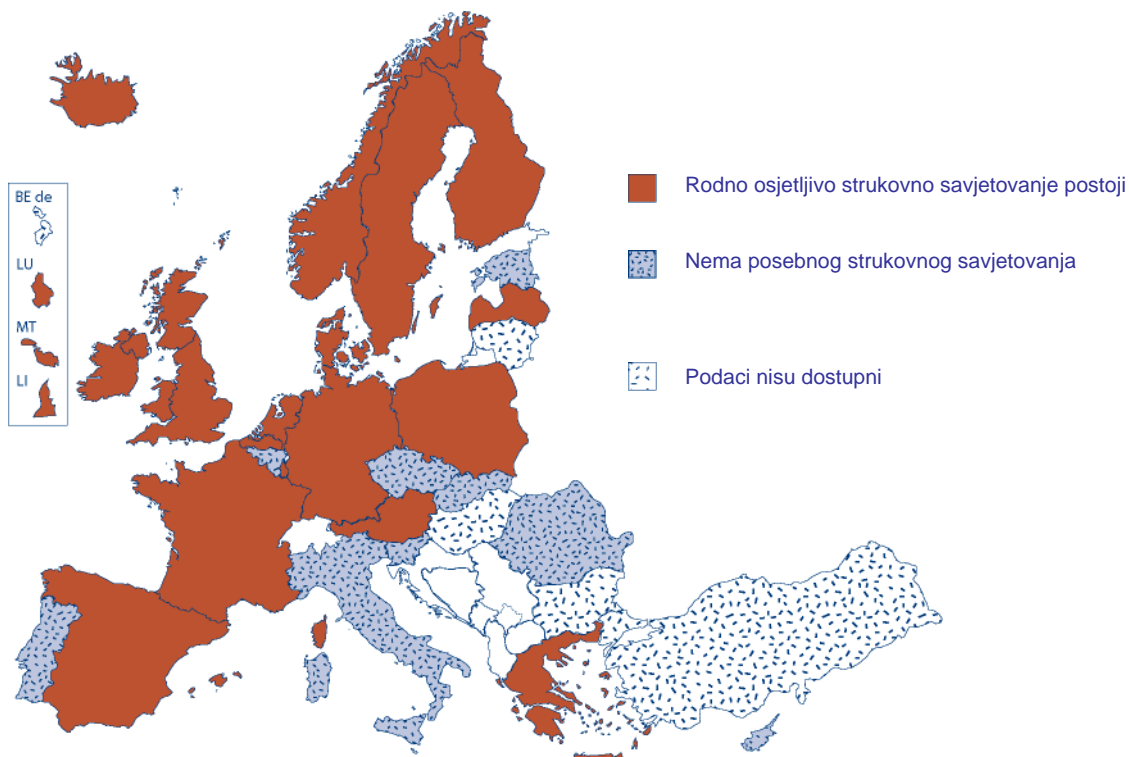
Izvor: Eurostat

RODNO OSJETLJIVO STRUKOVNO SAVJETOVANJE USMJERENO JE NA DJEVOJČICE

Mnogi mladići i djevojke u strukovnim školama i općem srednjem obrazovanju još se uvijek odlučuju za karijere koje odražavaju tradicionalne rodne uloge. Bavljenje ovim pitanjem zahtijeva bolje strukovno savjetovanje i veću rodnu osjetljivost savjetnika za profesionalno usmjeravanje kako bi bili sposobniji otkloniti stereotipe koji postoje u školskim kulturama te među učenicima i zaposlenicima.

Rodno osjetljivo savjetovanje, koje je trenutno dostupno u samo pola europskih zemalja, češće je usmjereno na djevojčice nego na dječake te obično nastoji potaknuti djevojčice na odabir tehnologije i prirodnih znanosti kao karijere. Iako postoje zanimljive pojedinačne inicijative i projekti, nedostaje sveobuhvatna nacionalna strategija za borbu protiv rodni stereotipa u izboru karijere te inicijative usmjerene na dječake.

Dostupnost posebnog strukovnog savjetovanja u otklanjanju tradicionalnih izbora karijere, 2008./09.

Izvor: Eurydice

⁽¹⁾ U Hrvatskoj osnovno obrazovanje obvezno i integrirano. ISCED 1 (*primary education*) + ISCED 2 (*secondary education*) označava niže + više razrede osnovnog obrazovanja, a ISCED 3 (*upper secondary education*) srednje obrazovanje. Za usporedbu s drugim zemljama vidi: <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Croatia:Overview>

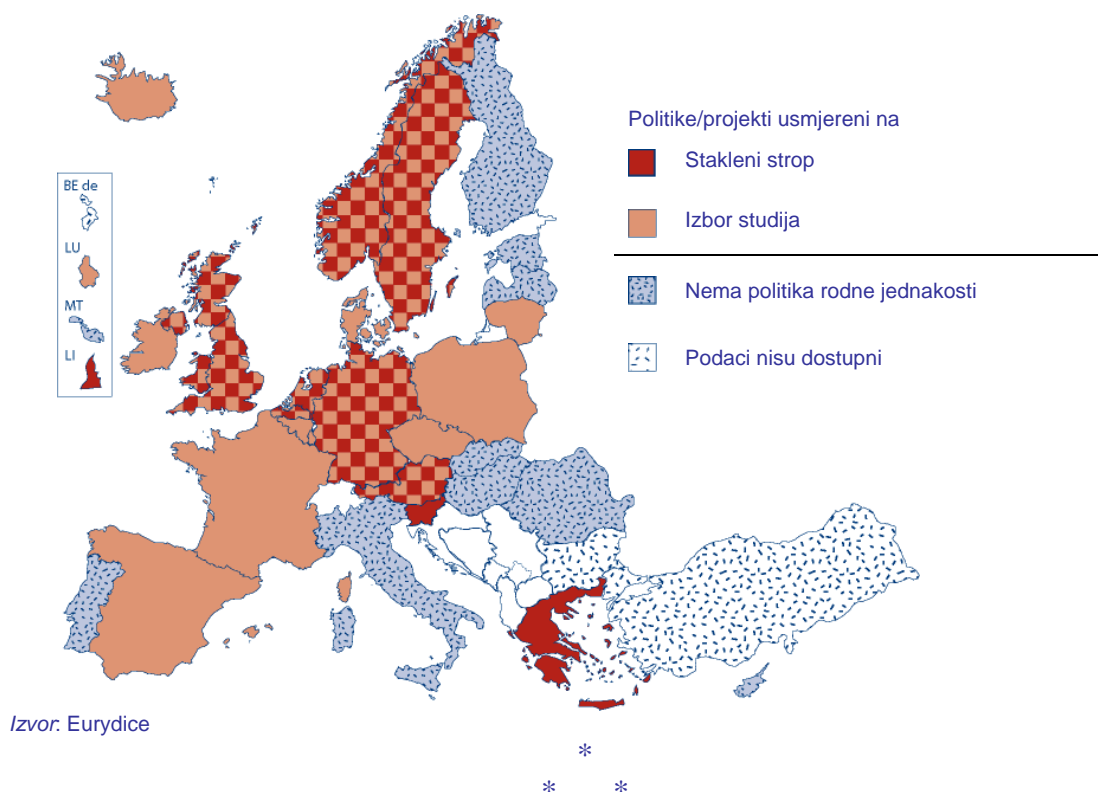
POLITIKE U VISOKOM OBRAZOVANJU UGLAVNOM SU USMJERENE NA POVEĆANJE BROJA ŽENA U MATEMATICI, PRIRODOSLOVLJU I TEHNOLOGIJI (MST)

Žene predstavljaju većinu studenata i diplomata u gotovo svim zemljama i najbrojnije su u području obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, te humanističkim znanostima i umjetnosti. Muškarci su brojniji u inženjerstvu, proizvodnji i građevinarstvu.

Oko dvije trećine zemalja ima politike rodne jednakosti u obrazovanju. Međutim, gotove sve ove politike i projekti usmjereni su na žensku populaciju i povećanje njihova broja u inženjerstvu i prirodoslovlju. S druge strane, udio žena među nastavnim osobljem u visokoobrazovnim institucijama svakom je stepenicom na akademskoj karijernoj ljestvici sve niži. No samo je jedna trećina zemalja provela konkretne politike u rješavanju ovog problema.

Riječ je uglavnom o financijskoj pomoći, s dodatnim sredstvima koja se daju sveučilištima kako bi promicala zapošljavanje žena istraživača i nastavnog osoblja. Usto, mladim znanstvenicama nudi se savjetovanje i stručno usmjeravanje. Konačno, zemlje provode politike ili osiguravaju sredstva kako bi olakšale usklađivanje posla i privatnog života tako što nude mogućnosti skrb o djeci ili potiču žene na povrataka na posao nakon prekida karijere uz primjenu politike pozitivne diskriminacije. Politike usmjeren na oba pitanja prisutne su u belgijskoj flamanskoj zajednici, Njemačkoj, Nizozemskoj, Austriji, Švedskoj, Ujedinjenoj Kraljevini i Norveškoj.

Politike ili projekti rodne jednakosti u visokom obrazovanju 2008./09.

Cjelovita studija Rodne razlike u obrazovnim ishodima
dostupna je na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku
kao i detaljni nacionalni opisnici na mrežnim stranicama Eurydicea:

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_studies_de.php

Tiskani primjerci cjelovite studije dostupni su (eacea-eurydice@ec.europa.eu).

Pozadinske informacije o Eurydice mreži
Website: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php

Kontakt

Wim Vansteenkiste, Komunikacije i publikacije, Eurydice: +32 2 299 5058
Bernadette Forsthuber, koordinator, Eurydice: +32 2 295 51038